Ζηλωτική και διαλλακτική τοξικότητα (Πρωτοπρ. Θωμάς Βαμβίνης)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 15 Μαρτίου, 2023

Οἱ τοξίνες ἀπό τήν χημεία καί τήν βιολογία ἔχουν περάσει ὡς σύμβολο στήν κοινωνία. Συχνά ἀκοῦμε τόν τελευταῖο καιρό γιά **τοξικό κλίμα** στήν κοινωνική, πολιτική, ἀλλά καί στήν ἐκκλησιαστική ζωή. Αὐτό μᾶς ὁδήγησε στό νά μελετήσουμε αὐτήν τήν ἔκφραση, γιά νά καταλάβουμε καθαρότερα τό περιεχόμενο της.

Πρέπει ὅμως ἐξ ἀρχῆς νά ἐπισημάνουμε (γιά νά μή πνιγοῦμε στήν κοσμική νοοτροπία καί καθημερινότητα), ὅτι **τό λεγόμενο τοξικό κλίμα εἶναι φυσική συνέπεια μιᾶς ἀντιευαγγελικῆς ζωῆς, ἄσχετης μέ τήν ἐμπειρία τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας**. Κι ὅταν ἀκόμη μιλοῦμε γιά τοξικότητα στήν ἐκκλησιαστική ζωή, θά πρέπει νά ἔχουμε στό νοῦ μας ὅτι οἱ ζωντανοί ὀργανισμοί πού παράγουν αὐτήν τήν τοξικότητα **εἶναι ἄσχετοι μέ τό εὐαγγελικό ἦθος καί τό ἐκκλησιαστικό φρόνημα, ἀφοῦ ἡ τοξικότητα εἶναι φαινόμενο τῆς ἀντιεκκλησιαστικῆς ζωῆς. Εἶναι συνήθως ζῆλος οὐ κατ᾽ ἐπίγνωσιν, πού ἐκτραχύνει τόν θυμό καί σκληραίνει τήν καρδιά ἤ εἶναι οὐ κατ᾽ ἐπίγνωσιν διαλλακτικότητα, πού δημιουργεῖ «διπλωματικές» σχέσεις μέ τήν πλάνη καί τήν αἵρεση, πού σκοτίζουν τήν ψυχή**.

Ἄς δοῦμε, ὅμως, ὁρισμένα πράγματα γιά τίς τοξίνες, πού ἑρμηνεύουν τήν ἔκφραση «τοξικό κλίμα». Δέν θά ἀνατρέξουμε στήν βιολογία ἤ στήν χημεία γιά νά κατανοήσουμε τόν ὅρο «τοξικός». Θά πάρουμε κάποια διαφωτιστικά στοιχεῖα ἀπό μιά ἐργασία πού μελετᾶ τήν χρήση τῶν τοξινῶν στήν «βιοτρομοκρατία» (Βασιλειάδη Γεωργίου, Τοξίνες πού συνδέονται μέ βιοτρομοκρατία...), γιατί ἀπό τήν χρήση τῶν τοξινῶν στήν τρομοκρατία πιό εὔκολα εἰσάγεται κανείς στίς βλαβερές συνέπειες πού ἔχει ἡ κοινωνική τοξικότητα.

Διαβάζουμε: «Οἱ τοξίνες εἶναι ἀπό τίς πλέον θανατηφόρες χημικές οὐσίες καί ἀντιπροσωπεύουν μιά συνεχῆ ἀπειλή γιά τήν ἀνθρωπότητα, εἰδικά ὅταν χρησιμοποιοῦνται ἠθελημένα γιά νά βλάψουν ἀνθρώπους, ζωικό ἤ φυτικό κεφάλαιο. Ὁρισμένες τοξίνες ἔχουν τοξικότητα πολλαπλάσια ἀπό τά νευροπαραλυτικά ἀέρια. Οἱ τοξίνες (σέ ἀπομονωμένη μορφή) ἄν καί προέρχονται ἀπό ἔμβιους ὀργανισμούς, δέν εἶναι ἔμβιες καί δέν ἔχουν τή δυνατότητα ἀναπαραγωγῆς». Δέν εἶναι ἔμβιες, ἀλλά παράγονται ἀπό ἔμβιους ὀργανισμούς. Δέν μποροῦν νά παραχθοῦν στό ἐργαστήριο μέ τεχνικές μεθόδους. Καί **στήν κοινωνία ἡ τοξικότητα παράγεται ἀπό ζωντανούς κοινωνικά ὀργανισμούς, ἀπό δραστήριους ἀνθρώπους, ὄχι ἀπό ἀδρανεῖς, ἀλλά εἶναι ἱκανή νά παραλύση τά νεῦρα τῆς κοινωνίας, νά ἀρρωστήση τούς θεσμούς της, νά ἀδρανοποιήση τά μέλη της, πού θά μποροῦσαν νά τήν ὁδηγήσουν σέ πρόοδο.**

Παραθέτουμε μιά ἀκόμη σημαντική παρατήρηση μέ κοινωνικό ἀντίστοιχο: «Οἱ τοξίνες δέν παράγονται ἀπό τούς ὀργανισμούς γιά βιοτρομοκρατία, ἀλλά ἀποτελοῦν στοιχεῖο ἐξέλιξης μέ κύριο σκοπό τήν προστασία τοῦ ὀργανισμοῦ πού τίς παράγει ἀπό τούς θηρευτές του, παρόλα αὐτά ἔχουν κοινά χαρακτηριστικά μέ τούς ἄλλους παράγοντες χημικοῦ πολέμου, ὅπως τό ὅτι κατά κανόνα εἶναι ἄγευστες, ἄοσμες καί ἄχρωμες».

Τίς τοξίνες δέν μπορεῖς νά τίς ἀντιληφθῆς εὔκολα ἀπό τήν γεύση, τήν ὀσμή ἤ τό χρῶμα, ἀλλά ἀπό τά ἐπικίνδυνα ἀποτελέσματα πού ἐπιφέρουν. Ἀντίστοιχα **γιά τήν ἀνίχνευση τῆς κοινωνικῆς τοξικότητας ἤ τῆς τοξικότητας στόν χῶρο τῆς Ἐκκλησίας δέν ἀρκοῦν οἱ αἰσθήσεις καί ἡ λογική. Ἀπαιτεῖται διορατικότητα καί προορατικότητα, πού εἶναι σύνθεση πείρας καί Χάριτος. Διότι δέν εἶναι τοξικός ὁ καθένας πού κάνει ἔντονη κριτική. Ἄν ἡ ἔντονη κριτική κινεῖται ἀπό ἀγάπη γιά τήν δικαιοσύνη, τήν ἀλήθεια ἤ τήν ὀρθή πίστη καί πρό παντός ἀπό ἀγάπη γιά τόν ἄνθρωπο, τότε ἡ δραστηριότητα αὐτή εἶναι μᾶλλον ἀντιτοξική. Ὅταν, ὅμως, ἀπουσιάζη ἡ ἀληθινή ἀγάπη γιά τόν ἄνθρωπο, τόν κάθε ἄνθρωπο, ὄχι μόνο γιά τούς οἰκείους καί ὁμόφρονες, τότε οἱ ἔντονοι ἀγῶνες γιά ὁποιαδήποτε ἰδεολογία ἤ πίστη εἶναι δημιουργοί τοξικότητας. Ἡ τοξικότητα, πάντως, μπορεῖ νά καλύπτεται καί κάτω ἀπό μιά ὑποκριτική πραότητα καί κάτω ἀπό παραπλανητικά λόγια γιά τήν εἰρήνη καί τό ταπεινό φρόνημα. Ἡ εἰρήνη καί τό ταπεινό φρόνημα, χωρίς τήν ἀλήθεια γιά τόν Χριστό καί χωρίς κοινωνία μέ τόν Χριστό εἶναι μιά κιβδηλία πού γεννᾶ τοξικότητα.**

Οἱ τοξίνες εἶναι ἀμυντικό ὅπλο τοῦ ὀργανισμοῦ πού τίς παράγει ἀπέναντι στούς θηρευτές του. Ὁ ὀργανισμός βγάζει τοξίνες, ὅταν αἰσθάνεται ὅτι δέχεται ἐπίθεση. Κατά ἀντιστοιχία **σέ μιά ἀνταγωνιστική καί ἰδιοτελῆ κοινωνία, ὅπως ἡ δική μας, ἡ τοξικότητα στίς σχέσεις τῶν ἀνθρώπων εἶναι ἕνα φυσικό παρεπόμενο. Ὁ ἀνταγωνισμός ἀναγκάζει τά ἄτομα νά εἶναι σέ μιά διαρκῆ**

ἐπιθετικότητα, ποικίλης μορφῆς, ὄχι ὑποχρεωτικά νοσηρῆς, ἡ ὁποία ὅμως εἶναι πολύ εὔκολο νά ἀποκτήση νοσηρότητα καί τοξικότητα, γιά τήν ὁποία θά δοῦμε παρακάτω κάποιες περιγραφές.

Ἀκόμη μία σημαντική παρατήρηση μέ κοινωνικό ἀνάλογο: «Ἡ βιοτρομοκρατία εἶναι ἑλκυστική στούς τρομοκράτες, γιατί ὁρισμένοι βιολογικοί παράγοντες εἶναι σχετικά εὔκολο καί ὄχι ἰδιαίτερα δαπανηρό νά ἀποκτηθοῦν, μποροῦν νά διαδοθοῦν καί νά προκαλέσουν ἐκτεταμένες ζημίες, ἀλλά καί φόβο καί πανικό πέρα ἀπό τίς πραγματικές φυσικές ζημίες. Ἕνα βιολογικό ὅπλο εἶναι χρήσιμο σέ τρομοκράτες κυρίως ὡς μέσο δημιουργίας πανικοῦ καί ἀναστάτωσης σέ ἕναν πληθυσμό ἤ μιά χώρα καί ὄχι ἀπαραίτητα ὡς πρός τόν ἀριθμό τῶν ἀπωλειῶν πού προκαλεῖ».

Στό κοινωνικό ἀντίστοιχο τῆς βιοτρομοκρατίας, **οἱ ἠθελημένες τοξικές συμπεριφορές ὁρισμένων ἀνθρώπων, πού δημιουργοῦν τοξικό κοινωνικό κλίμα, ἀποβλέπουν στόν ἐκφοβισμό καί τόν πανικό τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, ὥστε νά εἶναι εὐκολότερη ἡ ἐπιτυχία τοῦ σκοποῦ τους**. Στήν σύγχρονη πολιτική σκηνή εἶναι ἔκδηλα αὐτά τά φαινόμενα. Δέν θά ἀσχοληθοῦμε μέ αὐτά. Θά περάσουμε στήν καθημερινότητα τῶν σύγχρονων ἀνθρώπων, πού οἱ περισσότεροι «φοιτοῦν» σέ σχολεῖα διά βίου μάθησης μέσα στό διαδίκτυο.

Ἀνατρέξαμε, λοιπόν, σέ ἀναρτήσεις τοῦ διαδικτύου στίς ὁποῖες περιγράφονται οἱ τοξικοί ἄνθρωποι, τά τοξικά περιβάλλοντα καί δίνονται συμβουλές γιά τήν ἀντιμετώπισή τους. Δέν ἐνθουσιαστήκαμε. Πολλές ἀναρτήσεις μοιάζουν στήν ἐλαφρότητα μέ ὁρισμένες πρωινές ἤ μεσημεριανές τηλεοπτικές ἐκπομπές, στίς ὁποῖες ἐκφέρεται ἕνας ἀκατάσχετος σοβαροφανής λόγος γιά ἀσήμαντα καί κούφια πράγματα. Καί μιά σημαντική ἐπισήμανση: **Πάντα αὐτοί στούς ὁποίους ἀπευθύνονται οἱ ἀναρτήσεις αὐτές εἶναι οἱ καλοί, εἶναι αὐτοί πού ὑποφέρουν ἀπό τούς τοξικούς ἀνθρώπους, τούς κακούς καί ἰδιοτελεῖς.**

Ἀντιγράφουμε, πρός ἀπόδειξη: «Ὅταν συναντᾶς ἕναν κακό ἄνθρωπο, τό καταλαβαίνεις μέ τό πού θά τόν δεῖς. Κακούς, τοξικούς ἀνθρώπους συναντᾶμε στά σχολεῖα μας, στίς ἐκκλησίες καί στούς χώρους λατρείας, στά σπίτια τῶν φίλων μας, ὅπου κι ἄν κοιτάξουμε». Στήν συνέχεια μιλᾶ γιά τά προειδοποιητικά σημάδια, πού δείχνουν ὅτι ἕνα ἄτομο εἶναι κακό. Καί συνεχίζει: «[Ἄν] παρατηρῆστε αὐτά τά χαρακτηριστικά σέ κάποιον... μπορεῖτε νά εἶστε σίγουροι ὅτι ὅ,τι καλό κι ἄν κάνετε, μέ κάποιο τρόπο θά τό χρησιμοποιήσει ἐναντίον σας. Ὑπάρχει μόνο μία λύση γιά τούς κακούς ἀνθρώπους στή ζωή μας. Νά τούς ἀποβάλουμε». Ὁ ἀναγνώστης ἤ ἡ ἀγνώστρια κάνει τό «καλό», τό ὁποῖο ὁ ἄλλος, ὁ κακός, ὁ τοξικός τό στρέφει ἐναντίον του. Ὁ ἀναγνώστης εἶναι «καλός» καί «θύμα». **Τέτοια δῆθεν «ἀντιτοξικά» κείμενα πολλαπλασιάζουν τήν κοινωνική τοξικότητα. Ἑδραιώνουν τήν καχυποψία καί τήν ἔχθρα.**

Στίς ἀναρτήσεις αὐτές παρουσιάζονται καί τά **χαρακτηριστικά τῶν τοξικῶν ἀνθρώπων, ὄχι γιά νά δῆ ὁ ἀναγνώστης τόν ἑαυτό του μέ αὐτοκριτική διάθεση, ἄν εἶναι τοξικός, ὥστε νά διορθωθῆ, ἀλλά ποιοί ἀπό αὐτούς μέ τούς ὁποίους ἐπικοινωνεῖ εἶναι τοξικοί**. Παραθέτουμε κάποια ἀπό τά χαρακτηριστικά γνωρίσματα πού ἀναφέρει: χαίρονται μέ τήν ἀτυχία καί δυστυχία τῶν ἄλλων, θέλουν νά ἔχουν τόν ἔλεγχο στά πάντα, δέν εἶναι εἰλικρινεῖς, δέν μποροῦν νά αἰσθανθοῦν τύψεις, εἶναι σκληροί μέ τούς γύρω τους καί ἀνεύθυνοι, θέλουν τούς ἄλλους νά εἶναι ὑποχείριά τους, τούς ἀρέσει νά μειώνουν τούς ἄλλους, δέν ἔχουν ἠθικά ὅρια καί φραγμούς.

Ἄς ἔλθουμε ὅμως **στόν χῶρο τῆς Ἐκκλησίας καί στήν τοξικότητα τῶν οὐ κατ᾽ ἐπίγνωσιν ζηλωτῶν ἤ διαλλακτικῶν**. Θά μποροῦσε κανείς νά ἐπαναλάβη γι᾽ αὐτούς τόν λογο τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου πού ἀφορᾶ τούς αἱρετικούς: «*Ἐξ ἡμῶν ἐξῆλθον, ἀλλ᾽ οὐκ ἦσαν ἐξ ἡμῶν*»(Α΄ Ἰω. 2,19). **Οἱ «τοξικοί» ὀρθόδοξοι Χριστιανοί δέν εἶναι συνήθως αἱρετικοί στόν τύπο τοῦ δόγματος, τόν ἀποσυνδέουν, ὅμως, (οἱ ζήλῳ κινούμενοι) ἀπό τό πνεῦμα τῆς εὐαγγελικῆς διδασκαλίας, ἡ ὁποία παιδαγωγεῖ τήν ἐπιθυμία καί τόν θυμό καί εἰρηνοποιεῖ τόν ἄνθρωπο ἤ (οἱ διαλλακτικοί) κρατώντας κι αὐτοί τόν τύπο τοῦ δόγματος δίνουν διασταλτικές ἤ συναφειακές ἑρμηνεῖες, πού ἀλλοιώνουν τό πνεῦμα του. Κρατοῦν τό «ρῆμα» καί ἀλλοιώνουν τό «νόημα». Καί στίς δύο παραπάνω κατηγορίες εἶναι ἄγνωστη ἡ ἀνδρεία τῆς κατά Χριστόν ταπείνωσης καί πραότητας, πού οἰκοδομεῖ καί δέν καταστρέφει, μένοντας ἀσυμβίβαστη στό γράμμα καί τό νόημα τῶν δογμάτων.**

Πάντως, ὁρισμένοι ἀπό αὐτούς πού «ἐξ ἡμῶν ἐξῆλθον» πῆραν μαζί τους τόν ἀκριβῆ τύπο τῶν ὀρθόδοξων δογμάτων, φορτωμένο στό πολεμικό ἅρμα τοῦ «οὐ κατ᾽ ἐπίγνωσιν ζήλου» τους, ὁ ὁποῖος ἐμποδίζει τήν Χάρη τοῦ Θεοῦ νά διαχυθῆ, μέσα ἀπό τίς διατυπώσεις τῶν Ὀρθοδόξων δογμάτων, στόν κατηχούμενο λαό, ὥστε νά τόν φωτίση καί νά τόν εἰρηνεύση.

(Πηγή: parembasis.gr*)*